



КРЕВЕ́ЦЬКИЙ Іван-Мар'ян Іванович (крипт. та псевд.: І. К.; І. К-ий; І. Кр.; І. Крий; Ів. К.; Королевський І. та ін.; 14. 10. 1883, с. Іванівці, нині Жидачів, р-ну Львів. обл. — 27. 06. 1940, с. Роздол, нині смт Розділ Микол. р-ну Львів. обл.) — історик, бібліограф, літературознавець, публіцист, перекладач. Дійсний член НТШ (1907). Студіював історію у Львів. університеті, учень [М. Грушевського](#). Працював дир. б-ки НТШ у Львові (1905–14, 1921–37); ред. ж. «Наша школа» (Львів, 1909–12), уряд. органу ЗУНР г. «Республіка» (Станіслав, нині Івано-Франківськ; 1919); кер. наук. семінару з укр. військ. історії у Львів. таєм. укр. університеті (1921–25). Видавець істор. місячника «Стара Україна» (Львів, 1924–25). Автор праць з історії Галичини серед. 19 ст. та Наддніпрян. України 17–18 ст., бібліотекознавства і бібліографії, преси, мемуаристики, історіографії, числен. есеїв, істор.-публіцист. нарисів. Друкувався переважно у «Записках НТШ»: «Оборонна організація руських селян на галицько-угорським пограниччю в 1848–49» (1905, т. 63–64; окреме вид. — «Руська самооборона на галицько-угорським пограниччю 1848–1849», Л., 1912), «Справа поділу Галичини в рр. 1846–50» (1910, т. 93–97), «Проби організування руських національних гвардій у Галичині 1848–49» (т. 113), «Українська історіографія на пере-

ломі» (т. 134–135). Історії укр. періодики присвяч. ст. «Початки преси на Україні 1776–1850» (1927) та кн. «Часописи галицького Поділля (істор.-бібліогр. матеріали) 1882–1927» (В., 1928). Автор брошур «Українська мемуаристика: її сучасний стан і значіння» (Кам'янець, 1919), «Бібліотека Товариства ім. Шевченка у Львові» (1923), «Перша бібліотека на Україні: В 900-ті роковини її оснування» (1937; обидві — Львів).

Один із авторів «Української загальної енциклопедії» (1930–35). Переклав повість М. Гоголя «Вій» (Л., 1902; під псевд. Ф. Королевський) та низку казок Л. Толстого. Творчість Т. Шевченка досліджував у зв'язку з вивченням проблеми «Корифеї російської критики і українське письменство», на тему якої опублікував ст. «Зміни в духовності і критиці В. Г. Белінського відносно України» («ЛНВ», 1905, т. 29–30) і «М. Добролюбов й Україна» (там само, 1911, т. 56). Ст. «Тарас Шевченко» («Ruthenische Revue», 1905, № 1), надрук. у рубриці «Literarische Charakterbilder» («Літературні портрети»), розрах. на зарубіж. читача. На думку К., Т. Шевченко звинувачував рос. царизм у політ., соц. і духов. гнобленні українського народу, захищаючи із заг.-люд. позицій визв. змагання ін. народів, що боролися за політ. свободи, проти насильства однієї нації над ін., проти захоплення цар. егоїст. автократією чужих земель. Стаття К. отримала схвальний відгук у ж. «Das Literarische Echo» (Berlin, 1905, № 6), де опубл. короткий огляд життя і творчості Шевченка.

Рекомендована література

1. Дорошенко В. Іван Кревецький: Пам'яті товариша (У другу річницю смерті Івана Кревецького) // Наші дні. 1942. № 7;
2. Борщак І. Пам'яті Івана Кревецького (У десяти роковини смерті) // Україна. 1950. Ч. 4;
3. Стеблій Ф. Іван Кревецький – історик-державник. Л., 2003;
4. Іван Кревецький (1883–1940): Бібліогр. покажч. Л., 2008.

[Ф. І. Стеблій](#)

Бібліографічний опис:

Кревецький Іван-Мар'ян Іванович / Ф. І. Стеблій // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-2382>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).